

FACTSHEET

NALEVING VAN DE LEEFTIJDGRENSEN TIJDENS DE VIERDAAGSEFEESTEN

Nuchter Kenniscentrum Leeftijdsgrenzen heeft in opdracht van het regionaal alcoholmatigingsproject Durf Nu! een onderzoek uitgevoerd naar de naleving van leeftijdsgrenzen voor de verkoop van alcohol tijdens de Vierdaagsefeesten in Nijmegen. In dit onderzoek zijn met behulp van Mystery Shopping 26 locaties gemeten (204 aankoopogingen) op de naleving van de leeftijdsgrenzen die de wet voorschrijft voor de verkoop van zwakalcoholhoudende dranken. Dit onderzoek richtte zich op diverse buitenbarren, cafés, supermarkten en slijterijen in de binnenstad van Nijmegen.

Achtergrond

Het alcoholmatigingsproject Durf Nu! is in de regio Nijmegen de samenwerking aangegaan met een aantal horecaondernemers om de leeftijdscontroles te vereenvoudigen. Onderdeel van deze samenwerking is het hanteren van een polsbandjessysteem om te voorkomen dat jongeren onder de 16 jaar toch alcohol kunnen krijgen tijdens de Vierdaagsefeesten in Nijmegen. Allereerst hebben deze ondernemers geautomatiseerde leeftijdscontroles ingezet in de vorm van ID-swipers. Aan de hand van deze leeftijdscontrole heeft men polsbandjes in 3 kleuren ingezet die de 16-, 16+ en 18+ leeftijden aanduiden. Daarnaast zijn de barmedewerkers van deze deelnemende ondernemers voorafgaand aan de Vierdaagsefeesten getraind en geïnstrueerd door Iriszorg. De focus lag hier op het werken met de ID-swipers en de algehele aanpak rondom de polsbandjes.

In deze factsheet bespreken we de nalevings- en interventiecijfers uit dit onderzoek en we bespreken of bovenstaande beschreven interventie-hulpmiddelen effect hebben gehad.

Methode

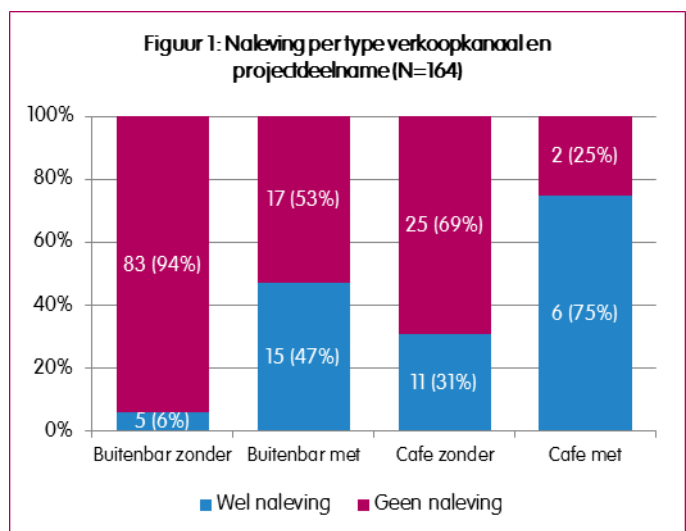
Op zaterdag 14 juli en dinsdag 17 juli 2012 zijn in vier identieke onderzoekroutes 26 verstrekpunten herhaaldelijk gecontroleerd op interventie en naleving. Om effecten te kunnen bespreken vergelijken we 5 verstrekpunten die met Durf Nu! hebben samengewerkt met 16 verstrekpunten die dit niet hebben gedaan. De supermarkten en slijterij die ook zijn gemeten betrekken we niet in ons vergelijk. Deze verdeling is in tabel 1 overzichtelijk weergegeven.

Type	Locaties	Pogingen
Buitenbar zonder	11	88
Buitenbar met	4	32
Cafe zonder	5	36
Cafe met	1	8
Slijterij	1	8
Supermarkt	4	32
Totaal	26	204

Met behulp van 8 vijftienjarige mysterykids - 4 jongens en 4 meisjes die begeleid werden door ervaren auditoren van Nuchter - zijn in totaal 204 metingen verricht. Kortom; ieder geselecteerd verstrekpunt is 4 keer bezocht, per bezoek door zowel een vijftienjarige jongen als een vijftienjarig meisje - 4 metingen zijn niet uitgevoerd door variaties in openingstijden (N=204). Bij ieder afzonderlijk bezoek aan een verstrekpunt staan twee metingen centraal. Ten eerste hebben de mysterykids geprobeerd zwakalcoholhoudende drank te bestellen/kopen. Geregistreerd is of het artikel werd verkocht - is er sprake van correcte naleving, ja of nee. Ten tweede is gemeten of de barmedewerker de leeftijd van de jongere heeft vastgesteld aan de hand van de polsbandjes - is er sprake van een interventie, ja of nee.

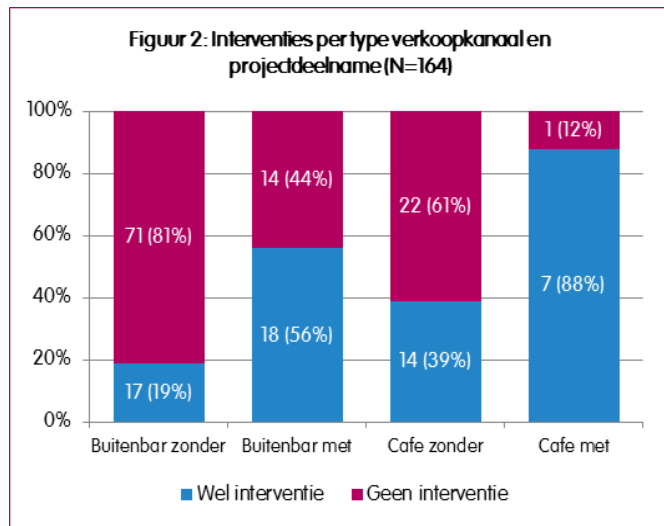
Resultaten

In figuur 1 staan de resultaten beschreven van het onderzoek in termen van naleving. In de figuur is onderscheid gemaakt tussen verstrekpunten die met het leeftijdsbandjes systeem werken (projectdeelnemers Durf Nu!; buitenbar met & café met) en gelegenheden die zonder dit systeem werkten (buitenbar zonder & café zonder). De projectdeelnemers tonen ons betere nalevingscijfers. Wat de buitenbarren betreft; 47% naleving vs. 6% naleving. Wat de cafés betreft; 75% naleving vs. 31% naleving. Zowel de buitenbarren als de cafés die niet werken met het polsbandjessysteem van het alcoholmatigingsproject scoren duidelijk slechter wat de naleving van de leeftijdsgrenzen betreft.



In deze figuur 1 is de naleving van de supermarkten en de slijterij niet in beschouwing genomen, maar de naleving is wel gemeten in dit onderzoek. Van de 8 aankoopogingen gedaan bij de slijterij, werd 3 keer correct nageleefd (38%). Van de 32 aankoopogingen gedaan bij de supermarkten, werd 12 keer correct nageleefd (38%).

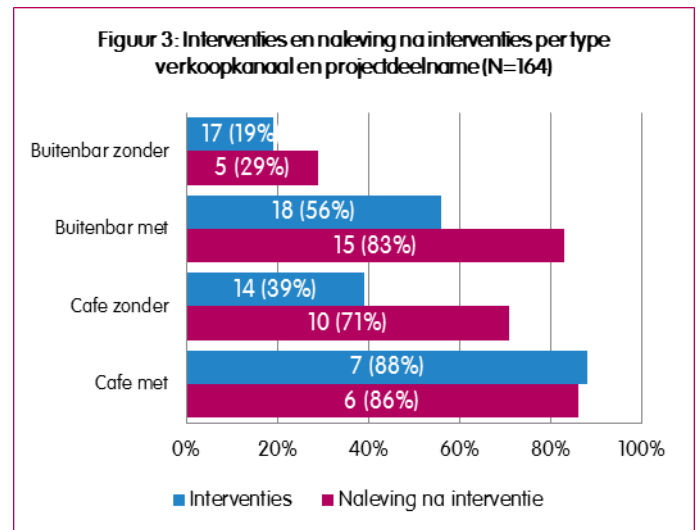
In figuur 2 staat per type verkoopkanaal weergegeven of er door de verkoper een interventie is gepleegd tijdens de aankoopoging. Het gaat hier om het vragen naar een geldig legitimatiebewijs of een actieve controle op het leeftijdsbandje. Wat opvalt uit deze figuur is dat met name de cafés die deelnemen aan het project intensiever interventies plegen - 88% vs. 39%. Ditzelfde geldt voor de buitenbarren - 56% vs. 19%. Zowel de buitenbarren als de cafés die niet werken met het polsbandjessysteem van het alcoholmatigingsproject plegen duidelijk minder intensief interventies.



In deze figuur 2 zijn de interventiecijfers van de supermarkten en de slijterij niet in beschouwing genomen, maar deze zijn wel gemeten. Van de 8 aankoopogingen gedaan bij de slijterij, werd 3 keer een interventie gepleegd (38%). Van de 32 aankoopogingen gedaan bij de supermarkten, werd 21 keer een interventie gepleegd (66%).

Figuur 3 laat tenslotte zien dat met name de buitenbarren die met het polsbandjessysteem werken beduidend beter naleven nadat ze naar een polsbandje hebben gevraagd, in vergelijking met de buitenbarren die zonder het polsbandjessysteem werkten - 83% vs 29%.

Verder is te zien dat het verschil in naleving na interventies bij de cafés minder sterk zichtbaar is - 86% vs 71%. Het percentage dat echter naar een polsbandje of legitimatie vraagt bij de cafés met polsbandjessysteem is beduidend hoger - 88% vs 39%.



Conclusie

Het inzetten van polsbandjes tijdens de Nijmeegse Vierdaagsefeesten heeft een duidelijke meerwaarde als het gaat om de naleving van leeftijds grenzen. Daar waar de polsbandjes worden ingezet, is de naleving van de leeftijds grenzen hoger als bij de gelegenheden waar dit niet gebeurt. Ook kan worden geconcludeerd dat er nog winst te behalen valt in de intensiviteit waarmee de barmedewerkers controleren op de leeftijdsbandjes. Zo wordt er bij de deelnemende cafés intensiever op de aanwezigheid van bandjes gecontroleerd, wat ook leidt tot een hogere naleving van de leeftijds grenzen. Wanneer we dit vergelijken met de deelnemende buitenbarren, zien we dat de bandjes slechts in iets meer dan de helft van de gevallen zijn gecontroleerd. Opvallend is vervolgens dat slechts een klein aantal van de onderzochte verstrekpunten meewerkten aan het polsbandjessysteem. De gemeente zou in het vergunningstraject een aantal verplichtingen op kunnen nemen toegespitst op deze interventie-hulpmiddelen om de verkoop van alcohol aan minderjarigen te voorkomen. Ook kan de gemeente extra toezicht houden op de verkoop van alcohol aan minderjarigen door het inzetten van BOA's of andere toezichthouders. Zij kunnen als geen ander het barpersoneel scherp houden en hiermee de intensiviteit waarmee zij interventies plegen verhogen.

MEER INFORMATIE

Nuchter, kenniscentrum leeftijds grenzen
 Jonkerbosplein 52, 6534 AB Nijmegen
 t.024 352 98 54 f.024 352 96 66
 e.info@leeftijds grenzen.nl i.www.leeftijds grenzen.nl